

DANSK FRILUFTSLIV

– forum for natur- og friluftsliv

Medlemsblad, nr. 79
oktober 2009, pris: 40 kr.

www.danskfriluftsliv.dk

Formand:

Rasmus Simonsen,

tlf. 24 45 36 10

simonsenrasmus@gmail.com

Næstformand:

Dieter Toftkjær Sørensen

tlf. 20 82 56 71

toftkjaer@gmail.com

Kasserer:

Erik Jegsen,

tlf. 64 72 26 73

jegsen@privat.dk

Sekretær:

Jesper Lind Nielsen

tlf. 51 51 42 04

thor_dk@hotmail.com

Politisk kontakt:

Mads Brodersen,

tlf. 64 48 15 85

info@friluftsskole.dk

Webmaster:

Jacob Steensen

Jacob_Steensen@hotmail.com

Redaktion og annoncer:

Martin Johnsen (ansvarsh.)

tlf. 23 82 70 10

mbjohnsen@gmail.com

Terkel Berg-Sørensen

Grafisk tilrettelægning:

Kristian Dueholm Jensen

tlf. 22 97 41 03

dueholm@gmail.com

Bogklubredaktion:

Martin Johnsen

bogklub@danskfriluftsliv.dk

For- og bagsidefoto:

Bo Skårup

ISSN 0909 – 0614

I n d h o l d

3

Bestyrelsen har ordet

4

Referat af årsmødet

6

Regnskab og budget

7

Natur- og friluftsvejledning på DGI Karpenhøj

9

Motionsaktivist i Vejle Kommune

10

Friluftsvjelelderuddannelsen i Danmark

13

Nyere aktiviteter på friluftsvjelelderuddannelsen

16

L2009 - motion og friluftsliv

17

Boganmeldelser

Foreningens formål

Foreningens formål er at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv. Foreningen skal arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vore nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

Bladet udgives af Dansk Friluftsliv og udkommer fire gange årligt:

nr. 80	dec.	2009	deadline	1. nov.
nr. 81	marts.	2010	deadline	1. feb.
nr. 82	juni.	2010	deadline	1. maj.
nr. 83	okt.	2010	deadline	1. sep.

Annoncering:

Det er muligt at annoncere i bladet. Prisen er 1500 kr. for en hel side og 900 kr. for en halv side.

Kontakt den annonceansvarlige for yderligere information om formater og priser.

BESTYRELSEN HAR ORDET

Martin Johnsen

Æbler lyser rødt på træernes grene, høsten går ind. Går igennem skoven ganske alene, stille i sind. Gyldne farver og sensommerbrise fylder hjertet med vemodig musik, går og nynner en sensommervise fjernt fra byens larmende trafik...

Sensommervisen er sikkert blevet sunget adskillige gange de seneste par uger i forskellige sammenhænge på skoler og institutioner. For nu er endnu et sommerhalvår gået, og de korte mørke vinterdage sniger sig ind på os dag for dag. Det betyder som regel også, at langt den største del af den danske befolkning skruer ned for deres friluftsam- bitioner indtil forårets komme. Personligt ser jeg det ikke som afslutningen på noget, men snarere som begyndelsen til noget andet. Vi pakker godt nok sandaler, shorts, de kortærmede skjorter, 60 timers arbejdsuger og dage med 30 grader i skyggen væk, men til gengæld finder vi fjeldski, morgenfrost, afspadsering, den tykke uldsweater og måske lidt sne frem. Hver ting til sin tid, som man siger. En vandretur i Silkeborg-skovene, en havkajakstur i Limfjorden, en cykeltur på Hærvejen eller et par overnatninger i snehule er nogle af vinterens fantastiske muligheder. Hvis ikke I har prøvet det, så grib chancen nu - det ligger lige til højrebænet. For os som arbejder med natur- og friluftsliv i det daglige, ja der er det jo nu, vi har tid til at dyrke friluftslivet for vores egen skyld.

Indeværende efterårsnummer af Dansk Friluftsliv følger traditionen tro op på forårets årsmøde og seminar. Temaet i år var naturvejledning i friluftslivet og dagene blev afholdt på Natur- og Friluftscenter DGI Karpen- høj på Mols. Det var et par rigtig hyggelige dage med masser af socialt samvær, gourmet mad over bål, en tur med verdens kedeligste naturvejleder (ifølge ham selv) og gode faglige oplæg. Stort set alle oplægsholdere har bidraget med artikler til dette blad, hvilket vi sætter stor pris på – tak til jer alle. Udover artikler fra oplægshol- derne er der en kort inspirati- onsartikel fra DGI's og DDS's Landsstævne i Holbæk, hvor

motion og friluftsliv havde kro- nede dage samt boganmeldelse af to bøger. Jeg vil også godt nævne foreningens julemøde på Helnæs Mølle den sidste week- end i november, som I finder en indbydelse til inde i bladet. Det kunne være rigtig givtigt for bestyrelsen og foreningen, hvis flere af jer medlemmer ville dukke op og give indspark til os – om nye indsatsområder, tiltag, fejl og mangler, ris og ros.

Nu er det tid til at finde en stille stund og lave jer en kop god kaffe, mens I læser resten af dette nummer.

Rigtig god læselyst.

Foto: Kristian Dueholm Jensen

REFERAT AF ÅRSMØDET 2009

I alt 25 deltog i årsmødet.

Fra bestyrelsen:

Dieter Toftkjær Sørensen, Jakob Steensen, Mads Brodersen, Erik Jegsen og Rasmus Simonsen. Desuden suppleant til bestyrelsen Kamille Bjørn Rohde og bladredaktør Martin Johnsen.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent og referent.
2. Bestyrelsens beretning for det forløbne år
3. Forelæggelse af regnskab for det forløbne år til godkendelse, samt budget for det kommende år.
4. Fastsættelse af kontingent.
5. Behandling af eventuelle indkomne forslag.
6. Valg af bestyrelse.
7. Valg af suppleant.
8. Valg af to revisorer.
9. Valg af revisorsuppleant.
10. Eventuelt.

1. Valg af dirigent og referent:

Bestyrelsen foreslog Terkel Berg-Sørensen - han blev valgt. Rasmus Simonsen blev valgt til referent. Terkel minder om at folk som nævnes i referatet skal præsenteres med fuldt navn første gang de nævnes.

2. Bestyrelsens beretning for det forløbne år:

Ved Mads Brodersen og bestyrelsen.

Mads Brodersen om bestyrelsens generelle arbejde:

Foreningen har i årets løb holdt sig til de faste mærkesager. Der er ikke blevet lavet de store armbevægelser, men foreningens arbejde er vidt udbredt i dansk friluftslivs kredse, da flere af medlemmerne sidder som repræsentanter i diverse arbejdsgrupper i forskellig sammenhæng.

Bladet ved redaktør Martin Johnsen:

Bladet er foreningens vigtigste forum og lever sit vante liv. En af udviklingerne er at der kommer flere og flere temanumre. Efterårsbladet samler op på forårets seminar. Derudover tre numre af bladet.

Spørgsmål fra salen: Hvem bestemmer hvilke temaer, bladene skal handle om? Svar: Alle er velkomne til byde ind med emner. Forslag om et temanummer om friluftsfolkernes rolle i forhold til Nationalparkerne i Danmark (af Lars Andersen)

Julemødet ved Dieter Toftkjær Sørensen:

Information om julemødet på Helnæs Mølle sidste weekend i november (i år 27.-28. november 2009). På mødet er der mulighed for at debattere med bestyrelsen om relevante emner. Kredsrepræsentanterne afgiver deres beretning.

Friluftsrådet ved Rasmus Simonsen:

Vi arbejder på at blive dækket ind med kredsrepræsentanter i alle Friluftsrådets kredse. Vi mangler stadig mange repræsentanter i hele landet. Hvis der er medlemmer, som ønsker at blive repræsentant for foreningen i deres lokale kreds af

Friluftsrådet, bedes de kontakte Jesper Lind Nielsen fra bestyrelsen.

Derudover arbejder vi på at gøre vores indflydelse mere gældende i forhold til Friluftsrådets politik. Dels ved at deltage i møder og dels ved at påvirke debatten, hvor vi kan. Vi ønsker på sigt at kunne opstille en repræsentant til Friluftsrådets bestyrelse.

Bogklubben ved Martin Johnsen:

Bogklubben har skiftet karakter. På hjemmesiden bliver der lagt anmeldelser af bøger som bliver anmeldt i bladet, de vil blive sorteret i kategorier. Der vil endvidere blive lagt en samlet bogliste over alle anmeldte bøger i Dansk Friluftsliv som inspiration til læselystige sjæle.

Hjemmesiden ved Jakob Steensen:

Gamle blade bliver scannet og lagt på hjemmesiden som pdf fil. Vi vil gerne have flere til at melde sig under »find din vejleder« - her kan man blive beskrevet med navn og færdigheder. Send en mail med oplysninger til webmasteren.

Spørgsmål fra Sune Kjær: Er der krydshenvisninger til »find din vejleder« fra andre hjemmesider? Svar: Nej ikke i øjeblikket.

Nyhedsbrevet med offentliggørelse af møder, seminar, ledige stillinger vil blive forsøgt udsendt lidt oftere.

Bemærke ved Kamille Bjørn Rohde:

Præsenteres. Det skal op til beslutning under punkt 5 på årsmødet.

Det blev debatteret, hvad logoet er logo for.

Afslutning og afrunding ved Mads Brodersen:

Fast punkt på bestyrelsesmøderne er 25-års jubilæet. To hovedlinjer i planerne: Et skriftligt produkt som samler op på de 25 år med Peter Bentzen som tovholder.

Derudover arbejdes der på en færd eller et træf, hvor folk er velkomne til at dumpe ind og deltage. Bestyrelsen modtager gerne input til en sådan færd.

Beretningen blev taget til efterretning af de fremmødte.

3. Forelæggelse af regnskab:

Regnskabet og budgettet blev fremlagt at kasserer Erik Jegsen. Det blev efterfølgende godkendt.

4. Fastsættelse af kontingent:

Bestyrelsen forslår at kontingentet fortsætter uændret. Det er vedtaget.

5. Behandling af eventuelle indkomne forslag:

Ved Mads Brodersen.

a. *Udvidelse af antallet af bestyrelsesmedlemmer fra seks til syv med begrundelse i, at der er arbejdsopgaver til syv. Forslaget blev vedtaget.*

b. *Navneændring af foreningens navn fra »Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv« til »Dansk Friluftsliv – forum for natur og friluftsliv« samt et forenings logo.*

Der blev stillet spørgsmålstegn ved om indkomne forslag skal rundsendes til medlemmerne inden generalforsamlingen. Der blev nået en konsensus om, at der laves en vedtægtsændring om, at indkomne forslag lægges på hjemmesiden inden generalforsamlingen, så alle får mulighed for at se det inden generalforsamlingen. Det arbejder bestyrelsens videre med.

Det er vedtaget med stort flertal.

Vedtægtsændring i forhold til at slette punkt 9 på dagsordenen for årsmødet. Forslaget blev vedtaget.

6. Valg af bestyrelse:

På valg: Mads Brodersen, Rasmus Simonsen, Matilde Juul (modtager ikke genvalg).

Bestyrelsen opstiller: Mads Brodersen, Rasmus Simonsen, Martin Johnsen. De blev alle valgt.

7. Valg af suppleant:

Kamille B. Rohde blev stillet op af bestyrelsen og valgt.

8. Valg af to revisorer:

Dan Pantan og Jannie Nielsen modtager genvalg. De blev begge valgt.

10. Eventuelt:

Intet under eventuelt.

Tak til dirigenten Terkel Berg-Sørensen.

REGNSKAB OG BUDGET

Af Erik Jegsen

Foto: Kristian Dueholm Jessen

	BUDGET 2008	REGNSKAB 2008	BUDGET 2009
<i>Indtægter:</i>			
Tipsmidler, driftstilskud.....	35.000	35.000,00	40.000
Kontingenter	80.000	76.020,00	80.000
Renter.....	0	39,65	0
Projekter & arrangementer.....	8.000	4.202,60	8.000
Med tipsmidler	0	0,00	0
Annoncer i bladet.....	7.000	5.400,00	8.000
Diverse.....	0	1.671,00	0
I alt	130.000	122.333,25	136.000
 <i>Udgifter:</i>			
Bladet Dansk Friluftsliv	85.000	66.779,47	85.000
Projekter og arrangementer	8.000	7.549,25	10.000
Nordiske aktiviteter.....	2.000	0,00	2.000
Mødeaktiviteter	20.000	19.537,10	20.000
Administration	16.000	14.774,69	16.000
Diverse.....	0	0,00	0
I alt	131.000	108.640,51	133.000
Resultat	-1.000	13.692,74	3000
Egenkapital.....	5.500	5.690,19	19.500
Likvide aktiver	4.500	19.382,93	22.500

Erik Jegsen
kasserer

Dan Panton
revisor

Jannie Nielsen
revisor

NATUR- OG FRILUFTSVEJLEDNING PÅ DGI KARPENHØJ

*Af friluft vejleder og -koordinator
Martin Johnsen, DGI Karpenhøj*

»Hvorfor er stenen buret inde?« spørger en dreng, som lige er ankommet på lejrskole på DGI Karpenhøj. Klassen får nu en sandfærdig historie om, hvorfra navnet Karpenhøj stammer og hvorfor den store sten i gårdspladsen er buret inde. Det er noget med en gammel mand (Den Lille Stenknuser), som bor under jorden og kun kommer frem om natten med en KÆMPE hammer over skulderen. Hver nat knuser han en stor sten på området (det forklarer bl.a. de mange små sten i gårdspladsen, på p-pladsen, på stierne m.m.). Ingen har endnu set ham, men man kan tydelig høre hans banken om natten, så det er bare med at skynde sig i retning af lyden, hvis man hører ham hamre en nat. Måske kan man få et glimt af ham...

I skrivende stund har vi rygende travlt på DGI Karpenhøj - der vejledes i natur- og friluftsliv dagen lang seks-syv dage i ugen for forskellige folk i alle aldre. De kommer for oplevelsens, faciliteternes eller aktiviteternes skyld - nogle er der i få timer, andre en dag eller en hel uge.

Vores fornemste opgave er at give dem alle et uforglemmeligt ophold, så de tager derfra med meningsfulde og indholdsrige oplevelser i bagagen. Men lad os starte et helt andet sted.

HVAD ER DET EGENTLIG FOR ET STED?

DGI Karpenhøj ligger ude på landet i den sydlige del af Syddjurs Kommune. Det er en gammel gul trelænget gård, hvorfra der er en fantastisk udsigt ud over Helgenæs og Ebeltoft Vig med Fregatten i baggrunden. Gården blev bygget i 1913 og fungerede som landbrugsejendom indtil 1989, hvor staten købte stedet. Skov- og Naturstyrelsen ejer i dag jord og ejendom, og DGI har siden 1991 drevet et landscenter indenfor natur- og friluftsliv. I dag har DGI Karpenhøj udviklet sig til en dynamo indenfor dansk friluftsliv – både indenfor traditionelt nordisk og det mere moderne friluftsliv. DGI Karpenhøj drives sammen med kursus- og conferencecentret Fuglsøcentret, som er nærmeste nabo.

I dag er der 6½ fastansatte - 4 friluft vejledere, en naturvejleder og en PR-web-bogholder-blæksprutte. Den halve udgøres af Karpenhøj og Fuglsøcentrets direktør, som i det daglige har kontor på Fuglsøcentret. Udover de fastansatte er der stort set hele året flere personer tilknyttet i aktivering, praktik, job med løntilskud m.m. og et eksternt vejledernetværk med 20-30 vejledere, som i løbet af året hjælper til med afholdelse af arrangementer, aktiviteter, kurser osv.

3-4 gange om året mødes Karpenhøjs Udviklingsforum. I

dette forum sidder der repræsentanter fra flere forskellige institutioner og organisationer, som har interesse i Karpenhøj, og som dermed fungerer som »kollegialsparringspartnere« for Karpenhøjs ledere og ansatte. Repræsentanter fra Skov og Naturstyrelsen, DGI, de lokale, skole/institutioner m.fl. sidder med ved bordet, og der drøftes på livet løs om Karpenhøjs fremtidige rolle i f.eks. Nationalpark Mols Bjerge, DGI osv.

HVEM KOMMER HELT DER UD - OG KAN DE FINDE VEJ?

Jeg plejer at sige, at vi har fire primære brugergrupper på Karpenhøj: 1) Det åbne Karpenhøj, 2) Kurser og uddannelse, 3) Dag- og lejrskoleophold og 4) Firmaevents. Hvilke grupper, der fylder mest i det daglige, kan være svært at sige, da vi har alle grupper i løbet af en uge henover forår, sommer og efterår. I skolernes sommerferie fylder det åbne Karpenhøj meget i hverdagen, da vi laver aktiviteter for lokale og turister samt har »Friluftscamp« for børn og unge. Både før og efter sommerferien afholder mange skoler og institutioner lejrskole på Karpenhøj, mens der næsten hver weekend afholdes kurser, klassearrangementer eller firmaevents.

Ofte er der flere arrangementer på samme tid, hvilket giver en masse liv i landskabet på og omkring Karpenhøj.

OG HVAD LAVER VI SÅ DERUDE PÅ MOLS?

Natur- og friluftaktiviteterne på DGI Karpenhøj er mangfoldige, hvorfor vi ansatte mere er generalister end specialister. Om formiddagen kan vi stå med en 3. klasse, og lave bålmad, skattejagt eller lege gamle idrætslege, mens vi om eftermiddagen kan undervise og vejlede på vores friluft vejlederuddannelse. Intensitet og faglighed, i både teori og praksis, kan variere meget, hvilket gør arbejdet enormt spændende og udfordrende. Uanset konteksten og aktiviteten, om vi laver MTB O-løb, Outdoor crossfit, havkajak, aktivitetsløb med samarbejdsøvelser eller GPS aktiviteter, så har vi med mennesker at gøre. Om vi vejleder, instruerer, bruger deduktive eller induktive læringsformer, ja så har vi med mennesker at gøre. Det handler derfor i bund og grund om, lige som i alle andre pædagogiske sammenhænge, hvor og på hvilket niveau, vi møder de mennesker, vi skal

være sammen med. De skal motiveres, engageres og inspireres, således at de lader sig forføre i friluftslivets verden og tager noget med derfra – hvad enten det er et EPP havkajakbevis, den gode leg, en aha-oplevelse »tænk jeg kan spise det ukrudt fra min have« eller andet.

I indeværende år har vi haft tre fokusområder efter min mening: 1) Den etårige friluft vejlederuddannelse, 2) Kurser og 3) Firmaevents. Friluft vejlederuddannelsen på Karpenhøj kan I læse om andet steds i bladet, men det er Karpenhøjs store flagskib med i år 16 studerende, som er hvad vi betragter som maksimal kapacitet. Der ligger en masse potentiale gemt i sådan en uddannelse, og det er der, hvor vi har den praktiske og teoretiske udfordring i hverdagen. På kursusområdet ind i DGI har vi i år lanceret det største kursusudbud i Karpenhøjs historie, og her har især EPP-kurserne i havkajak været

det store trækplaster. Desværre er kun en af vores udlandsture i havkajak under »Karpenhøj Explorer« blevet til noget, men vi prøver igen til næste år. Sidst men ikke mindst har firmaevents fået en større rolle og dermed fylder det mere i hverdagen, idet Karpenhøj har fået samdrift med Fuglsøcentret. Det er tanken, at virksomheder skal vælge at holde møder, konferencer, sociale arrangementer på Fuglsøcentret, fordi de i tilføj til dette kan være fysisk aktive sammen i et fantastisk landskab i en Nationalpark.

Nu går sæsonen snart på held, og så er det tid til at gøre status, og ikke mindst finde nye fokusområder for kommende år. Måske skal vi blive bedre til at kombinere vores friluft aktiviteter med mere formidling/traditionel naturvejledning? Det var der i hvert fald snak om på seminaret – måske er det ikke nogen dårlig ide.

*Historien om Den Lille Stenkni-
ser fortæller mange gange om året
på DGI Karpenhøj. Om de be-
søgende tror på historien eller ej,
ved jeg ikke, men sikkert er det,
at de fanges i nuet af historien og
ofte hører vi dem senere på dagen
snakke om »Den Lille Mand med
hammeren«, som kommer frem
om natten. Kom selv forbi ved lej-
lighed og se den store indespærrede
sten på den gule gård i National-
park Mols Bjerge.
Vi ses...*

Relevante links:
www.karpenhoej.dk
www.fuglsoecentret.dk
www.dgi.dk
www.skovognatur.dk

MOTIONSAKTIVIST I VEJLE KOMMUNE

Af lærer, friluftsf- og motorikvejleder Dieter Tofikjær Sørensen

Hvad laver en friluftsfvejleder på et kontor i Vejle kommune?

Min stilling tog liv fra efteråret 2008 og frem til 1. april - hvor jeg blev ansat.

Vejle Kommune havde, som flere andre kommuner, indgået et samarbejde med orienteringsløbklubber rundt om i landet omkring »poster i skoven« - og under projektarbejdet blev det nødvendigt for den forholdsvis »nye kommune«, at arbejde på tværs af forvaltninger som: Natur og Miljø, Kultur, Udviklingssekretariat og sidst Sundhedsforvaltningen.

Her blev det klart, at der kunne være brug for en person, der kunne fremme den tværfaglige proces og en der var praktisk orienteret. Det blev primært på de aktiviteter, der havde med

sundhedsfremme at gøre og gerne i naturen (for at tænke lidt ud af boksen), og gerne med et kulturelt islæt for at holde en rød tråd. Endelig skulle det have fokus på formidling, så borgerne tydeligere kunne se, hvad kommunens projekter egentlig havde i sig.

Hvad sidder jeg så og roder med konkret, vil man sikkert gerne vide?

Meget af arbejdet er ved PC'en. Netop nu har jeg taget »høre-bøffer« på, for at jeg ikke skal høre på § 3 sagsbehandling fra de biologer, jeg sidder sammen med. Jeg har en del kommutation mellem forvaltningerne, og ofte går jeg rundt for at høre, hvad der rører sig for at kunne samle op på konkrete projekter, jeg skal spille med i.

P.t. er jeg bl.a. med i udvikling af stisystemer og cykelruter, og

fremtidige uderum, der kan fremme befolkningens bevægelsesmuligheder.

Events byder jeg også ind på, Ådalens dag, Fjordens dag, Naturens dag, Spot light festival, åbning af strand og naturlegepladser m.m.

Jeg laver begynderkajak på Vejle fjord, MBT-ture i Sønderskoven for almene borgere, skov-fitness i dagtimerne og efter normal arbejdstid.

FREMADRETTET

Der ligger en stor udfordring i at nå de borgere, der ikke er så fysisk aktive i det daglige. De skal gerne ud i naturen, så de rekreative indvirkninger, der ligger implicit i aktiviteterne, kommer til deres ret. Det angriber vi fra mange vinkler - og målretter det til forskellige brugergrupper. Og det er en fælles opgave i kommunen, hvor der er flere aktører, så resultatet bliver så godt som muligt - her er ikke så mange skud i bøssen. En eller to ubehagelige eller mislykkede forsøg er ikke just fremmende for denne proces: At komme ud og »svare på naturens åbne tiltale«.

LINKS TIL INSPIRATION

www.vejle.dk/page38666.aspx

www.vejle.dk/page37893.aspx

www.friluftskortvejle.dk/vejleadal.dk

www.fjordsvom.dk/

www.vejle.dk/page23178.aspx

www.okolariat.dk/

page596.aspx

www.vejle.dk/page30795.aspx

Foto: Lars Borch

FRILUFTSVEJLEDERUDDANNELSEN I DANMARK

*Af uddannelsesansvarlig på DGI
Karpenhøj, Martin Hansen*

På Dansk Friluftslivs seminar den 20. april blev der holdt et oplæg om friluftsvjelelderudannelserne i Danmark. I det følgende bliver hovedpunkterne fra oplægget trukket frem.

P.t. er der tre institutioner, der udbyder friluftsvjelelderuddannelsen under samme fælles studieordning. Det er VIA University College i samarbejde med Gymnastik- og Idrætshøjskolen i Viborg, Institut for Idræt i København og UCN Læreruddannelsen i Aalborg i samarbejde med DGI Karpenhøj. Uddannelsen er en kortvarig videregående uddannelse for voksne (VVU). Den er godkendt af undervisningsministeriet, og skal i lighed med andre VVU'er professionsbachelor-, diplom- og masteruddannelser inden 2010 godkendes indenfor en fælles europæisk kvalifikationsramme. Uddannelsen er opdelt i: 4 fagmoduler - hver på 10 ECTS point. Et afslutningsmodul på 10 ECTS point og et specialemodul på 10 ECTS point.

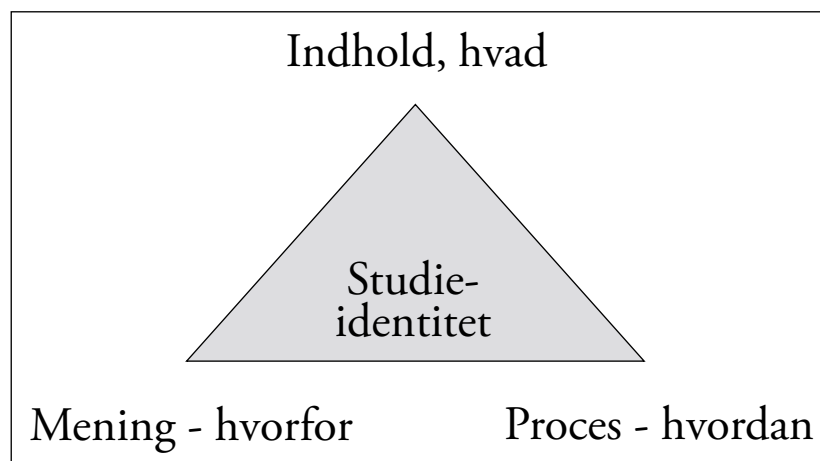
Man kan sige, at studiets identitet befinder sig i et spænd mellem indhold, mening og proces. Se figuren her på siden. Studiets indhold fremgår tydeligt af studieplan og af de ugeskemaer, som de studerende løbende får udleveret, mens de spørgsmål der drejer sig om

hvorfor (mening) og hvordan (proces) kan opfattes som mere diffuse. Disse bliver ofte først tydelige og forståelige gennem refleksion og diskussion i løbet af studiet.

Personligt synes jeg, at det er et privilegium at være på et uddannelsessted, hvor mening og proces dvs. diskussioner om hvorfor og hvordan er mindst lige så vigtige som det konkrete indhold. Diskussionen om hvordan undervisningen skal tilrettelægges er afhængig af formålet, men har ofte handlet om, hvorvidt det var processen der var vigtigst eller de målbare resultater. I forhold til undervisningsministeriet er vi forpligtede til at måle læringsudbytte og afholde eksamener. Det forhold er i god overensstemmelse med, at der er kommet øget fokus på sikkerhed og certificeringer i friluftsliv, og mange studerende ønsker instruktørbeviser, som kan forbedre deres chancer i forbindelse med jobsøgning. Disse forhold inviterer til mål-

rettet undervisning, instruktion, deduktive arbejdsformer og styrede læreprocesser, der kan afsluttes med karaktergivende eksamen. I forbindelse med formidling af friluftsliv er der desuden tradition for at fokusere på processen.

En kendt kliché i den sammenhæng er »vejen er målet«. Her fokuseres der på andre værdier. Det kunne f.eks. være naturoplevelsen, personlig udvikling, samarbejde, fællesskab, det at lære at lære, glæden ved at få ejerskab af egen læring, glæden ved at få mulighed for at lege, eksperimentere på egen hånd, tilfredsstillelsen ved at opleve, at der er plads til ens spontane indfald etc. Hvis der fokuseres på processen vil målene ofte være mere diffuse, strukturen løsere og arbejdsformerne mere induktive. I den sammenhæng kan man måske tale om problembaseret læring, erfaringspædagogik eller vejledning (velvidende at der sagtens kan være konkrete mål forbundet til ovennævnte pædagogiske ar-

bejdsformer). Lad mig give et eksempel:

På vores vinterfeldtur til Norge havde vi en fantastisk dag på en udvalgt bakke. Den havde forskellige hældninger med løs sne. Den inviterede til leg, hop og telemarksving. Det var umuligt at lade være med at kæmpe sig op ad bakken for bagefter at race ned med indlagte hop eller sving. Det var en dag med mange styrt, masser af latter og en fantastisk mestringsoplevelse, når det første telemarksving lykkedes, for slet ikke at tale om det øjeblik, hvor der var tre sving i træk der »sad lige i skabet.« Men der var en studerende, som overhovedet ikke syntes at det var sjovt. Han ville gerne lære at stå på ski, som han selv udtrykte det. Han havde brug for instruktion og formel undervisning. Han havde ikke lyst til at lege og slet ikke til at styrte.

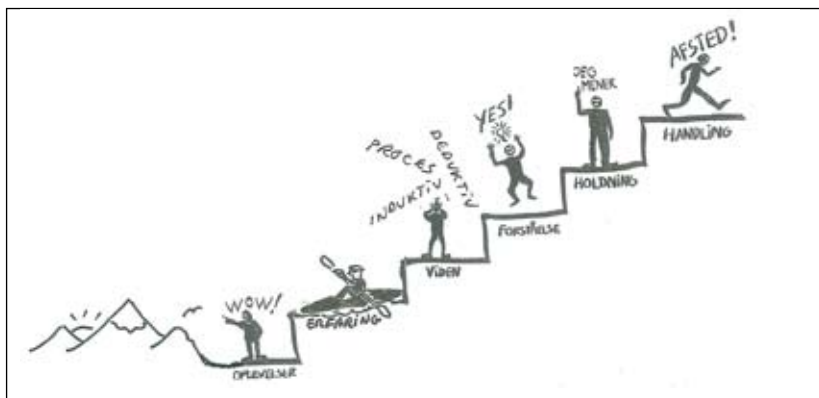
Selv om situationen nok er kendt for de fleste, oplevede jeg det som præcis det, der fik dagen til at lykkes. Når man er på en uddannelsesinstitution, der har fokus på formidling, oplevelse og læring er det vigtigt at kunne synliggøre, hvad der vir-

ker, og hvad der ikke virker. Her var der et godt håndfast eksempel på, at vi lærer forskelligt, og at det der virker på en måde på mange, overhovedet ikke behøver at virke på samme måde på alle. Det er bl.a. studiets formål at give de studerende indsigt i og erfaring med forskellige formidlingsformer. I løbet af studieåret vil de erfare, at det er utrolig komplekst at formidle friluftsliv. Det, der virker den ene dag, lykkes måske ikke den anden, fordi vejret er anderledes eller målgruppens størrelse, forudsætninger, motivation, fysik, alder osv. har ændret sig.

Den 10. august 2009 startede et nyt hold friluftvejlederstuderende på DGI Karpenhøj. Vi har udnyttet årstiden og det gode vejr til ture og en masse aktiviteter med fokus på natur, kano, kajak og træklating. I takt med at efteråret skrider frem og vandet og luften bliver koldere vil mere og mere tid blive brugt inden døre, hvor bl.a. pædagogiske problemstillinger og begreber som hvorfor og hvordan vil blive diskuteret. Dette er vel i god overensstemmelse med en pædagogisk ide om, at det kan være nemmere at forstå og forholde sig til teori, hvis man har

noget praktisk at relatere det til, og at friluftvejledning derfor kan tage udgangspunkt i den gode oplevelse, og at oplevelser kan danne grundlag for erfaringer, der i kombination med refleksion og teoretisk læsning kan give den viden og forståelse, der sammen med erfaringerne kan skabe de holdninger der er vigtige for god reflekteret friluftvejledning. Se illustrationen herunder.

Men netop på det nystartede hold er der en studerende, der efterlyser en teoretisk ballast, der kan skabe grundlag for det praktiske arbejde. Måske kan man spore en overføringsværdi fra hans tidligere arbejde som softwarekonsulent, hvor han har været vant til at skulle indsamle en stor mængde data før han kunne »lege« med computeren, men det er kun en sjov bitanke i denne sammenhæng. Det væsentlige må vel være at være opmærksom på de studerendes forskellige behov og deres forskellige måder at tænke og lære på. En del studerende er uddannede folkeskolelærere. De har ikke problemer med at anvende »fagudtryk« som f.eks. induktive eller deduktive former eller erfaringsbaseret og elevcentreret pædagogik i forbindelse med den løbende evaluering af undervisningen, mens det for en del af de studerende måske giver en bedre mening at have en palet af oplevelser og erfaringer som udgangspunkt for disse diskussioner. Som nævnt kan man altså betragte studiet som en proces, der handler om at give den studerende en bevidsthed om og erfaringer med hvilke pædagogiske muligheder

Ideen til figuren er taget fra bogen »Tips & tricks – formidling af landbrug, skovbrug og jagt«.

der kan være relevante som friluft vejleder i bestemte situationer, og det er et væsentligt mål, at den studerende selv bliver i stand til både at kunne instruere i tekniske færdigheder i f. eks. kano eller kajak og at kunne planlægge og gennemføre ture af flere dages varighed på forskellige årstider med det givne vejrlig.

Ud over de praktiske og teoretiske kompetencer bliver der som antydnet ovenfor også lagt stor vægt på de mere bløde færdigheder, som man kan kalde for de sociale kompetencer. På turene vil de studerende opleve afhængighed af hinanden, og der vil f.eks. være fokus på samarbejde, ansvar, kommunikation og so-

lidaritet. Disse emner kommer naturligt i spil på turene. Hvordan skal fællesgøret fordeles i de studerendes rygsække? Hvem tager ansvar for kort og kompas? Og når lejrpladsen skal etableres skal der laves mad, samles brænde, bygges bivuakker, laves toilet og hentes vand osv. Den bedste læringssituation opstår måske hvis ovenstående viser sig at have været konfliktfyldt, og hvis den efterfølgende bål snak åbner for en diskussion om betydningen af empati, tolerance, accept og betydningen af at være solidarisk og at kunne modtage og tilbyde den nødvendige hjælp.

På seminariet blev der stillet spørgsmål ved, om der er behov for tre uddannelsessteder i

Danmark. Jeg tror, at jeg både kan snakke på vegne af studiet i Viborg og i København, når jeg håber, at studierne må få stor tilslutning og at de må vedblive med at være populære i mange år fremover. Hvis du skulle være blevet fristet, er du velkommen til at kontakte institutionerne, så du kan få yderligere oplysninger og evt. få tilsendt en studieplan.

Når hele studiet er bestået, kan du oven i købet smykke dig med nedenstående titel:

»Akademiuddannet friluft vejleder i teori og praksis« eller: »Academy Profession Degree of Outdoor Education in Theory and Practice«.

Foto: Martin Hansen

NYERE AKTIVITETER PÅ FRILUFTSVEJLEDERUDDANNELSEN

Af Lars Lauridsen, underviser i friluftsliv på Institut for Idræt ved Århus Universitet.

I forbindelse med Dansk Friluftslivs seminar på DGI Karpenhøj om friluftsliv og naturvejledning d. 20. april 2009 havde jeg fornøjelsen af at præsentere resultater fra mit speciale ved Syddansk Universitet om nyere aktiviteter placering på friluft vejlederuddannelsen.

UNDERSØGELSENS FORMÅL OG GENSTANDSFELT

Formålet med undersøgelsen var dels at klarlægge begrundelsen for valget af aktiviteter på friluft vejlederuddannelsen og dels at undersøge, hvorvidt studerende efter endt uddannelse kan varetage undervisning indenfor nyere aktiviteter. Den teoretiske forankring var organisationsteori, der kunne beskrive processerne omkring sociologiske, rationelle og historiske forhold på den enkelte institution og organisationen som helhed. Den empiriske del bestod af i alt 9 kvalitative interviews med henholdsvis ledere og undervisere, samt studerende på uddannelsen. Der blev foretaget både individuelle interviews og fokusgruppeinterviews. Endvidere blev bekendtgørelse, studieordning og studiehåndbøger inddraget.

Uddannelsen til friluft vejleder startede på Institut for Idræt i København tilbage i 1995, og

siden er VIA UC Viborg kommet til i 2000 og DGI Karpenhøj i samarbejde med UCN Læreruddannelsen i Aalborg i 2008. Uddannelsen er en etårig brugerbetalt efteruddannelse, og den primære målgruppe er mennesker, der varetager undervisning inden for friluftsliv, eller på sigt ønsker at arbejde med friluftsliv. En typisk studerende er uddannet lærer eller pædagog og er allerede i fast arbejde. Den studerendes formål med efteruddannelsen er primært at ville inddrage friluftsliv i det daglige arbejde efter endt uddannelse.

NYERE AKTIVITETER

Flere undersøgelser (Bischoff 2000 & Andkjær 2008) har de senere år påvist, at den traditionelle nordiske form for friluftsliv er blevet mangfoldiggjort af nyere aktiviteter. Friluftslivet, som den nordiske tradition prædiker, er stadig med turen som det centrale meget populær, men nyere og mere specialiserede og risikoprægede aktiviteter har også vundet indpas især blandt unge mennesker. Nyere aktiviteter er i denne undersøgelse defineret som:

1. Nye aktiviteter uden forbindelse til allerede eksisterende aktiviteter.
2. Allerede kendte aktiviteter, der over tid er blevet modificeret enten i brugen af udstyr, suppleret med nye elementer, eller har ændret motiv i aktiviteten.

Eksempler på nyere aktiviteter

kan være adventure race, MTB-orientering, kajakpolo, geocaching og kitesurfing. Eksempler på traditionelle aktiviteter kan være: orienteringsløb, vandring, håndværk, kano, kajak, jagt og fiskeri. Traditionelle aktiviteter forsvinder ikke nødvendigvis ved, at nye kommer til, men kan træde i baggrunden for nye tilgange til aktiviteten, og blive suppleret med nye elementer eller flyttet til andre rammer for aktiviteten. Et eksempel på dette ses i kombination af orienteringsløb og MTB, hvor evnen til at orientere er kombineret med evnen til teknisk og fysisk at kunne bevæge sig rundt på MTB.

HVOR ER DE NYERE AKTIVITETER?

Der er bred enighed blandt de interviewede om, at nyere aktiviteter har deres berettigelse på uddannelsen, men det kan konstateres, at nyere aktiviteter endnu ikke har bundfældet sig. Resultaterne viser, at nyere aktiviteter begrænses til et dagskursus i GPS og for en enkelt af institutionerne et mindre adventure race. Årsagerne til dette paradoks kan opdeles i normative, pædagogiske/didaktiske og økonomiske begrænsninger.

NORMATIVE BEGRÆNSNINGER

Det har vist sig, at underviserens tilgang til friluftslivet er funderet i den nordiske tradition,

om end deres tilgang er bredere i deres fritid. I uddannelsessammenhæng er der en lang tradition og en institutionel normativ tilgang til friluftsliv, som gør, at det kan være svært at sortere aktiviteter fra, som har haft deres berettigelse i mange år. Tilgangen til friluftsliv på friluft vejlederuddannelsen er, at aktiviteter i høj grad skal være bundet op til et tur-perspektiv, og dette udelukker dermed inddragelsen af aktiviteter, der primært afvikles over kortere varighed. Endvidere er der et naturligt, og ufravigeligt, krav om, at graden af kompetence, det er realistisk at nå i løbet af det år uddannelsen varer, skal være høj. Diskursen er i høj grad præget af den nordiske tankegang, og det »rigtige« friluftsliv på uddannelsen har sit arnested her. De historiske spor i valget af aktiviteter gør derfor, at det kan være svært at afvige fra den oprindelige diskurs, da tidligere beslutninger og valg ligger til grund for de mulige beslutninger, der kan tages i dag.

PÆDAGOGISKE OG DIDAKTISKE BEGRÆNSNINGER

Der kan påpeges en pædagogisk og didaktisk begrænsning i nyere aktiviteter, da disse har andre mål, kvaliteter og værdier end aktiviteter i den nordiske tradition. Den pædagogiske indgangsvinkel ved nyere aktiviteter er netop i højere grad instruktion, og målet er færdighed og individuel oplevelse frem for proces og gruppehensyn. Dog kunne man hævde, at dette også er dagligdag på institutionerne, da en del af undervisningen i forvejen er lagt an på kortere

moduler og i løbet af en undervisningsdag.

EN ØKONOMISK BEGRÆNSNING

Det økonomiske aspekt, og et ekstra arbejdspress ved at udvikle og implementere nyere aktiviteter, kan være medvirkende til, at uddannelsen endnu ikke indeholder nyere aktiviteter. Lederne har oftest andre ansvarsområder i deres daglige arbejde, og en enkelt leder er ikke ansat fuldtid. Muligheden for efteruddannelse af institutionens undervisere og indkøb af nyt udstyr samt tid til udvikling af uddannelsen er ikke særlig højt prioriteret i to af de tre moderorganisationer. Dette bør, ifølge flere af de studerende og flere af underviserne, prioriteres højere, da der på sigt både skal investeres tid og økonomi til udvikling af uddannelsen, hvis uddannelsen skal levere friluft vejledere til et nutidigt billede af dansk friluftsliv. En enkelt institution skiller sig her ud, da den i kraft af sin nye rolle som uddannelsesinstitution, og det faktum at den også har en kommerciel virksomhedsdel, har flere midler til rådighed til udvikling og efteruddannelse. Som ny institution er de heller ikke, som ældre institutioner, præget af historiske spor, hvilket gør det nemmere at tilføje nye diskurser.

NYERE AKTIVITETER I FREMTIDEN?

En inddragelse af nyere aktiviteter på friluft vejlederuddannelsen, vil kunne understrege kvaliteterne og værdierne ved både nyere aktiviteter og den traditionelle nordiske tilgang. At give en studerende mulighed

for at kunne bevæge sig inden for både traditionelle og nyere aktiviteter, og have kendskab til formidling inden for begge områder, gør blot den samlede undervisning mere hel og vejlederen mere kompetent. Det er ikke et spørgsmål om at uddannelsesinstitutionen vælger et normativt ståsted, men at en præsentation af andre kvaliteter og tilgange, er vigtige for den enkelte studerendes forståelse af mulighederne, og giver den studerende muligheden for selv at vælge ståsted. Her er det dog vigtigt at have for øje, at en udvikling af uddannelsen over tid også medfører et nyt normativt ståsted.

Studieordningen fra 2006 er underskrevet af CVU Vest, CVU Nord, CVU Midtvest, og Institut for Idræt, København og det er selsamme institutioner, der igen skal revidere denne for at åbne for muligheden for nyere aktiviteter på friluft vejlederuddannelsen. Hvordan de enkelte uddannelsesinstitutioner vil implementere og aktualisere nyere aktiviteter, må være op til den enkelte institutions vurdering af lokale muligheder og intentioner. Det er vigtigt for den enkelte institution at vælge retninger, hvor de står stærkt, da en konkurrence mellem de enkelte institutioner og andre udbydere ikke er uvæsentlig. Her tænkes blandt andre på Gedved seminariums outdoorpædagoguddannelse med p.t. 29 studerende som en stor konkurrent, da deres uddannelse både er gratis og SU-berettiget, samt Paul Petersens idrætsinstitut, der tilbyder en uddannelse meget lig friluft vejlederuddannelsen og hvor instruktørbeviser i klat-

ring, kajak og kano er en del af uddannelsen. Der er med andre ord ikke råd til at tænke alt for idealistisk og nye diskurser som motion og sundhed, udeskole eller adventure kunne være oplagte muligheder for udvikling. Fremtiden byder på en mere markedsorienteret retning med en professionalisering af organisationen bag uddannelsen som følgevirkning. Begrundelsen herfor er en tendens i højskoleverdenen, hvor en større grad af konkurrence har betydet en tiltagende professionalisering i både administration og i undervisning. Samme udvikling antages også at ville gennemgå friluftsejleruddannelsen inden for de nærmere år, hvis markedet fortsætter sin udvikling. Dels fordi uddannelsen økonomisk ikke har råd til at miste studerende, og dels fordi markedet for uddannelserne vil udvikle sig over tid, og der på

sigt vil placere sig flere institutioner i kategorien af direkte konkurrenter til friluftsejleruddannelsen. En mulig løsning på den stigende konkurrence kan være et større samarbejde mellem udbyderne af friluftsejleruddannelsen, end det ses i dag. Den store fordel for friluftsejleruddannelsen er netop, at den ligger geografisk forskelligt, har forskellige miljøer og har mange undervisere med specifikke kompetencer tilknyttet. Dette giver rig mulighed for vidensdeling på tværs af institutionerne og en højere udnyttelse af ressourcer i den samlede organisation. Selvom udbyderne af friluftsejleruddannelsen er hinandens største konkurrenter, vil et større samarbejde ikke blot gavne uddannelsen som helhed, men også gavne de studerende ved at skabe et større netværk de studerende imellem. Ifølge flere af de studerende handler det

netop om at samarbejde i stedet for at modarbejde hinanden, samt tro på at en udvikling på sigt vil gavne uddannelsen. Det bliver spændende at følge udviklingen på friluftsejleruddannelsen i fremtiden, og selvom der er forskel på institutionernes økonomiske råderum, kan der, ved at se på det omgivende marked for kurser og uddannelser inden for friluftsliv, argumenteres for en bredere beslutning om at inddrage nyere aktiviteter i undervisningen. Dette vil sikre, at uddannelsen på sigt kan positionere sig endnu kraftigere indenfor dansk friluftsliv, og dække de studerendes behov for også at kunne undervise i og inddrage nyere aktiviteter i undervisningen. Specialet kan fås ved henvendelse til Lars Lauridsen på mail: lauridsenlars@gmail.com.

Indbydelse til julemøde på Helnæs Mølle

Traditionen tro inviterer bestyrelsen kredsrepræsentanter og medlemmer til julemøde på Helnæs Mølle Friluftsgård. I år finder mødet sted fredag 27. november 2009 kl. 18.00. Efter endt bestyrelsesmøde om eftermiddagen slår vi fremmødte over i kål, øl og rigtig friluftssnak – gode historier, grejudveksling, turberetninger osv. Der er mulighed for overnatning.

Tilmelding:

Jesper Lind Nielsen på mail senest 15. nov.: thor_dk@hotmail.com eller på tlf. 51 51 42 02.

L2009 - MOTION OG FRILUFTSLIV

*Af Friluftvejleder og -koordinator
Martin Johnsen, DGI Karpenhøj*

Der var masteklatring, grønlænderrul i bassin, håndværk, træklating, snorkling, skovgyng, MTB-bane for børn, pælekast, bygning af shelter, GPS-aktiviteter, idrætscross og meget mere. På DGI's og DDS's landsstævne i Holbæk var der masser af friluftaktiviteter for både store og små.

I starten af skolernes sommerferie blev Holbæk indtaget af over 21.000 idrætsglade, feststemte og forventningsfulde stævnedeltagere til DGI's og DDS's 25. landstævne (L2009) – en nu efterhånden 140 år lang stævnetradition. I dag er landsstævnet en kæmpe folkefest, idet leg, socialt samvær og fællesskab er de primære mål, men sådan var det ikke tilbage i 1800-tallet, da stævnet tog sin begyndelse. Dengang handlede det om national stolthed og om at vinde tabt land tilbage. I nyere tid har landsstævnet fundet sted hvert fjerde år. Næste gang er i 2013, hvor Esbjerg er værtsby.

På landsstævnet er der mange forskellige idrætter og aktiviteter. Denne artikel vil kort ridse friluftaktiviteterne i Holbæk op, da disse havde helt formidable og unikke vilkår. Sommervejret kom som bestilt, og Holbæk viste sig fra sin smukkeste side. Selve friluftlejren lå placeret i den smukke Strandpark, fyldt med store, sjældne træer og buske helt ned til Holbæk fjord.

Som noget helt specielt var der fra Holbæk kommune givet til-ladelse til at have bålpladser i parken, hvilket var fantastisk. Lejren var alsidig og enorm hyggelig, og under stævnet havde næsten 2.400 mennesker prøvet kræfter med lejrens mange aktiviteter. Der var masser af både planlagte hel- og halvdages aktiviteter samt »kom og vær med« aktiviteter, så alle fik mulighed for at prøve det, de enten havde valgt under tilmeldingen eller som de fik lyst til at prøve under selve stævnet. Der var klatring, skovgyng, kano, kajak, meginjolle, snorkling, håndværk, vandreture med naturvejleder, GPS-skattejagt, halvmaraton i kajak og meget mere.

Om morgenen summede Strandparken af morgenfriske friluftsfolk - flere løb en tur langs fjorden, nogle sov længe under åben himmel, mens andre tog en dukkert i det varme fjordvand. Morgenmaden blev fortæret i to store samiske lavvu'er, og der blev holdt traditionelle kostskole- morgensamlinger med fælles beskeder, sang og fortælling. Om aftenen var der bål på bålpladserne, og der blev nydt god mad, drukket rødvin, sunget sange, fortalt historier og grinet - til langt ud på natten.

Men det var ikke kun i friluftsløjren, der var friluftaktiviteter. I stævnecentrum, hvor bl.a. stævnestadion var placeret, havde DGI allieret sig med forskellige samarbejdspartnere: Bl.a. Skovskolen, Friluftsrådet, Skov- og

Naturstyrelsen, DGI Karpenhøj og Godthåb Mølle havde hver især etableret forskellige friluftaktiviteter – alt fra pandekager over bål til masteklatring, bygning af shelter, skovfitness og grønlænderrul i bassin. Motion og friluftsliv blev en kæmpesucces, idet DGI mener, at der har været over 8.000 interesserede til aktiviteterne under stævnet.

Om fire år, når Landsstævnet igen ruller af stablen, vil jeg opfordre så mange som muligt af jer til at deltage. Det er en kæmpe fest, og for os friluftsfolk er det en god mulighed for at dyrke friluftsliv og -aktiviteter for vores egen skyld. Vi ses i Esbjerg til L2013!

Foto: Bo Skårup

BOGANMELDELSER

Af friluftslivsvejleder og -koordinator Martin Johnsen, DGI Karpenhøj

I denne artikel kan du læse to boganmeldelser. Først anmeldes bogen *Friluftsliv* af Ivar Mytting og Annette Bischoff (en gammel bog i nye klæ'r), da dette er en revideret udgave af deres klassiske *Friluftsliv – en grunnbok*. Den anden bog som anmeldes er en samlet havkajakpakke til Det Synfynske Øhav i form af en guide- og en kortbog, som er udkommet her i 2009. God fornøjelse.

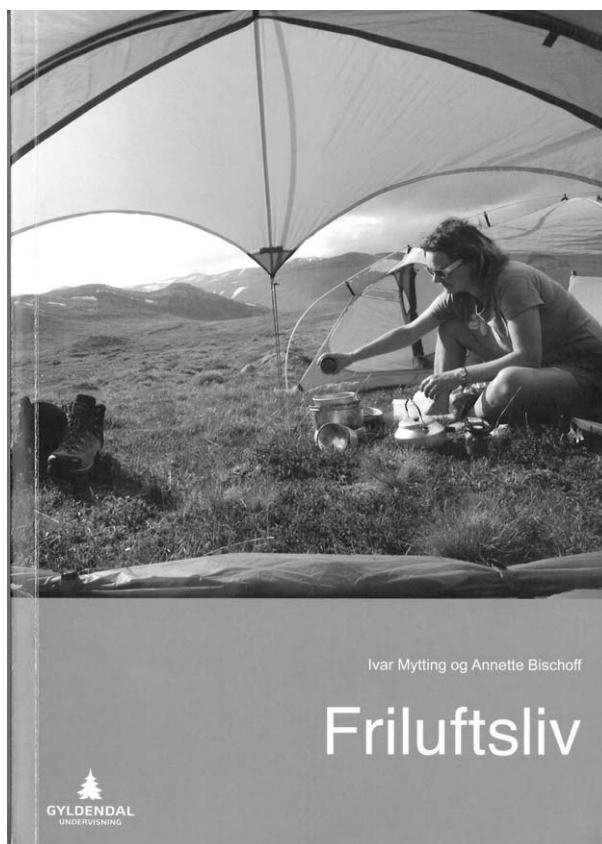
FRILUFTSLIV

Titel: Friluftsliv (bogen er på norsk)
Forfatter: Ivar Mytting og Annette Bischoff
Forlag: Gyldendal Norsk Forlag
Udgivelse: 2. udgave 2008
Sider: 267
ISBN: 978-82-05-38218-3
Pris: Købes billigst på www.adlibris.dk
- 452 kr. inkl. porto.

Første udgave er anmeldt i Dansk Friluftsliv nr. 41, 2000.

De fleste af os kender bogen *Friluftsliv – grunnbok* af Ivar Mytting og Annette Bischoff. Bogen er pensum for de studerende i Bø, og flere af uddannelsesstederne i Danmark bruger bogen som grundbog i det praktiske friluftsliv. Nu er bogen kommet i en ny udgave – med nye kapitler, farvebilleder og et meget mere indbydende design. Hvad enten du har den gamle udgave stående på boghylden eller ej, bør du have denne nye udgave stående. Det er en meget fin bog med masser af praktiske færdigheder og overvejelser derom.

Bogens formål er at bidrage med kundskaber, ideer og perspektiver, som kan være med til at berige vores natur- og friluftsoplevelser: Kundskaber som kan bruges i planlægning og gennemførelse af egne ture og aktiviteter, ideer om hvad du kan lave på tur, og perspektiver på hvilke værdier du kan finde i friluftslivet. Nogle af områderne er meget grundigt beskrevet, mens andre områder kun berøres overfladisk. Bogen har dermed også

sine begrænsninger, hvilket forfatterne også er bevidste om. Bl.a. vælger de ikke at beskæftige sig med klatring, brevandring, foss- og havkajak, da disse aktiviteter kræver helt specifikke færdigheder – både af udøver og dem som skal undervise i disse aktiviteter.

Bogen er inddelt i fem dele, som hver har deres fokusområde: 1) Friluftslivets historie, tradition, værdier og adgangsregler til naturen, 2) Grundlæggende basisfærdigheder i friluftsliv, 3) Aktiviteter og ture i forskellige naturtyper - skov, vand, fjeld og kyst samt sikkerhedsforhold under disse aktiviteter, 4) Naturkendskab og naturoplevelse som central værdi i friluftsliv og 5) Vejledning i friluftsliv.

Efter næsten hvert kapitel bliver der stillet flere opgave- og arbejdsopgavespørgsmål. Efter kapitel 1, som handler om »Mål og mening«, bliver man bl.a. bedt om at diskutere forskelle og ligheder mellem begreberne idræt og friluftsliv, samt hvad

man synes der er det vigtigste at kunne indenfor fagområdet friluftsliv. Spørgsmålene er relevante og giver en god basis for diskussion i eksempelvis undervisningssammenhæng.

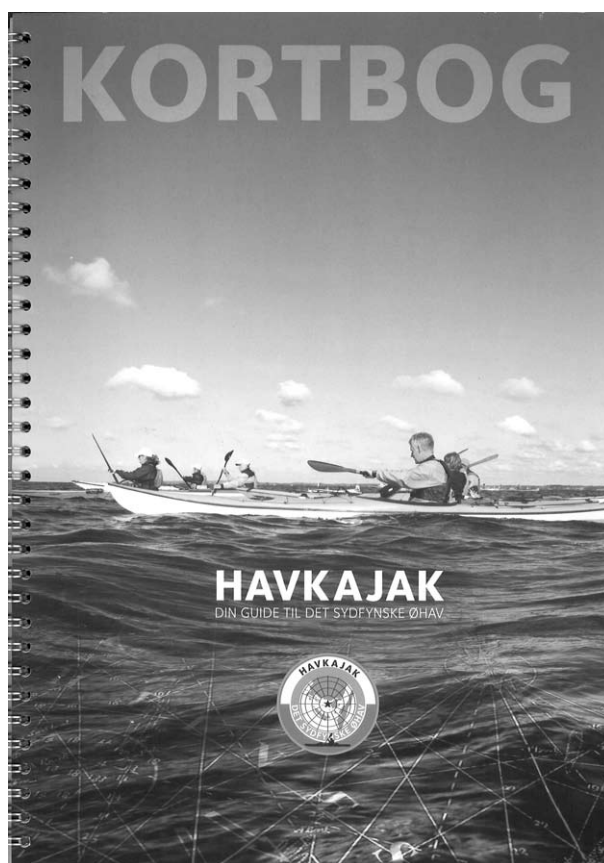
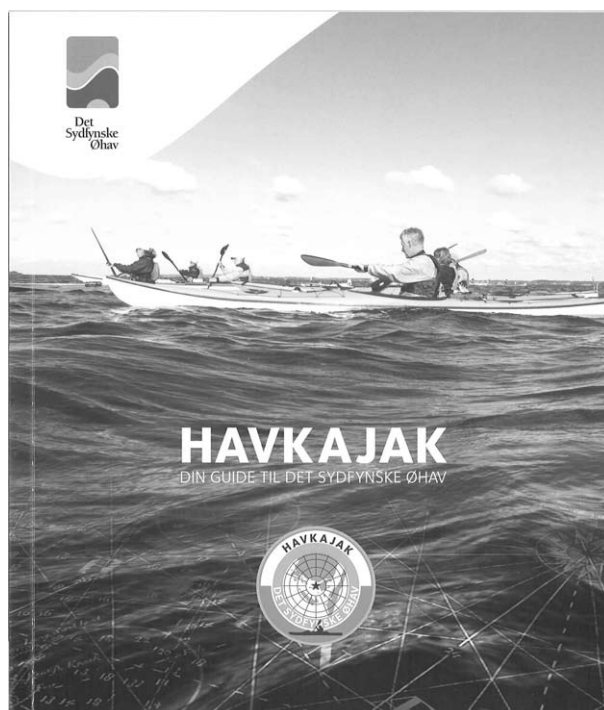
Nye kapitler i 2. udgave, og meget vigtige efter min mening, er: 1) Turplanlægning og risikohåndtering, 2) Hvis uheldet er ude, 3) Naturkendskab samt 4) Vejledning. Her finder jeg specielt sidstnævnte meget relevant, idet kapitlet handler om hvordan vi lærer alle de kundskaber, som er beskrevet i bogen. Begrundelsen for at medtage dette kapitel er, at vi lærer mere og mere i formelle organiserede sammenhænge, og det skal der være uddannede vejledere til. Forfatterne pointerer, at vejledning er mere kompleks end som så, idet der er mange roller, ansvarsområder og opgaver, der skal varetages. I kapitlet er der pædagogiske og didaktiske faktabokse, som opsummerer vigtige pointer i forbindelse med vejledning.

Jeg kan varmt anbefale bogen. Hvis vi skal lære at tage på tur, så kan denne bog være med til at give os et praj om, hvad vi skal kunne for at tage på tur samt hvordan og hvorfor. Det handler om basisfærdigheder og sikkerhed, da det er disse kundskaber, som er en forudsætning for at dyrke natur- og friluftsliv.

Men når alt kommer til alt handler det om at være derude – eller som forfatterne selv udtrykker det: *»Friluftsliv er først og fremst praksis, noe vi gjør og opplever ute i naturen. Det å skrive om friluftsliv, må derfor bli noe annet enn å være ute og leve det».*

HAVKAJAK – DIN GUIDE TIL DET SYDFYNSKE ØHAV

Titel: HAVKAJAK - din guide til Det Sydfynske Øhav
Udgiver: Naturturisme I/S i samarbejde med Syddansk Turisme og lokale foreninger og organisationer. Udgivet 2009.
Tryk: Strandbygaard Grafisk A/S
Oplag: 3.000 stk. (udgives på dansk, engelsk og tysk)
ISBN: 978-87-990254-0-4
Pris: 250 kr. og kan købes hos de lokale turistbureauer, udstyrsforhandlere, boghandlere, samt online hos Syddansk Turisme: (www.syddanskturisme.dk).

Målsætningen med denne guide er at give viden og informationer om det sydfynske øhav, således at havkajakbesøgende kan få bedre og mere indholdsrige oplevelser - uanset roerniveau. Guiden har derudover til formål at fungere som ambasadør for lokalbefolkningen, idet området er internationalt fuglebeskyttelsesområde. Området

er unikt, og der skal selvfølgelig være den rette balance mellem benyttelse og beskyttelse af et sådant område. Guiden består af to bøger - en kortbog og en guidebog, som leveres i en gennemsigtig vandtæt pose.

Om kortbogen kan jeg kun sige, at den er genialt lavet. Der er helt unikke kombikort (topografiske landkort med relevante søkortinformationer), som dækker hele området. Der er 19 delkort (1:50.000) og et oversigtskort (1:125.000). Der er indtegnet både ruteforslag og seværdigheder samt både UTM koordinater og længde- og breddegrader. Derudover er kortene lavet af vandafvisende materiale, således at de kan ligge på kajakdækket og være brugbare, når man er på vandet.

Selve guidebogen er inddelt i fem kapitler: 1) Det sydfynske øhav, 2) Turbeskrivelser, 3) Seværdigheder, 4) Værktøjskasse og 5) Fakta. Første kapitel omhandler hele essensen af området - baggrund, kendetegn, geologi, historie, naturformidling, kendskab til de mindre økulturer

m.m. Bogens kerne er kapitel 2, hvor der gives forslag til flere ture i området og beskrivelser af disse. Der er både forslag på korte og lange ruter. Kapitel 3 er et supplement til turbeskrivelserne, da her repræsenteres mere end 60 spændende historier og seværdigheder på de i alt 55 øer i det sydfynske øhav. I værktøjsskassen findes huskelister, relevante links, informationer om vind- og strømforhold, genopfriskning af førstehjælp og hypotermi, mens sidste kapitel indeholder faktuelle omlysninger om småøerne, overnatningsmuligheder, kursusudbydere, guidede ture m.m.

Lad det være sagt med det samme - det er virkelig et godt produkt til alle havkajakroere, som har et ønske om at udforske det sydfynske. Ikke blot er det flot og inspirerende lavet, det er gennemtænkt og fyldt med relevante informationer - lige til at gå til. Det er både en ven på vandet i form af kortbogen og en ven til lands via guidebogen.

Godt arbejde dernede på Fyn!

Afsender:
Jesper Lind Nielsen
Byvejen 64
5466 Asperup

